

ခွန်အော်ယျှပ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊
လီာ်ခါာ်သးဝဲလီာ်ခိာ်သ့ာ်
ကီာ်သူလုာ်

ခွန်အော်ယျှပ်-ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ ကရ၊ခိာ်, သးခိာ်ကျါာ်ဒိာ်စိစီမုာ်တူစုဖိ
အလံာ်ဟ့ာ်ယုာ်ဆူ ကညီမၤထူရၤမုာ်နံၤဆါက့ၤအလီာ် (၇၁)ဝိတဝီ

ကညီနံာ်- ၂၇၆၀နံာ်, လါခူးထီာ်(၅)သီ
ခရံာ်နံာ်- ၂၀၂၁နံာ်, လါအိကူာ်(၁၂)သီ

ပပုၤကလုာ်ကညီဖိဒီးအဲာ်ကလုာ်ခိာ်န့ၢ်, သိာ်န့ၢ်ဒီးကမျါာ်ထံဖိကီာ်ဖိခဲလၢာ်သ့ာ်သ့ၤ,

တနံၤအံၤ မ့ၢ် “ကညီဒီကလုာ် မၤထူရၤ အမုာ်နံၤ” ဆါက့ၤအလီာ် (၇၁) ဝိတဝီအနံၤ န့ၢ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်သ့ာ်နီာ်မၤလၢကပီၤကီာ်ခိာ်စီၤဘးအူက့ၢ်, ပပုၤကလုာ်ခိာ်န့ၢ်, သိာ်န့ၢ်ဒီးထံဖိကီာ်ဖိကမျါာ်ခဲလၢာ် လၢဟ့ာ်လီၤတ့ၢ်လံၤ အသးသမူ လၢပပုၤကလုာ် ကညီဖိတဖၣ် အတၢ်ထုာ်ဖျဲးအဂီၢ် အမုာ်နံၤန့ၢ်လီၤ. မုာ်နံၤအံၤ မ့ၢ်တၢ်သးအုးအမုာ်နံၤတနံၤ ဒီးတဘျီယီန့ၢ် မ့ၢ်စ့ၢ်ကီး မုာ်နံၤတနံၤလၢ ပကဘၣ်ဟံာ်ကဖၢလၢ ပသး ဒ်ပုၤတကလုာ်အသိး လၢပအိာ်ဒီး ပပုၤကလုာ် ခိာ်န့ၢ်, သိာ်န့ၢ် ဒီးထံဖိကီာ်ဖိကမျါာ်တဖၣ်လၢ အဲာ်အပုၤကလုာ်, အိာ်မူဝဲ ဒ်အတၢ်နာ် တၢ်မုာ်လၢ ဒီးဟ့ာ်လီၤတ့ၢ်လံၤ အသးသမူ, အတၢ်ဆါကတီၢ်, အကျိာ်အစုဒီးအတၢ်စုလီာ်ခိာ်ခိာ်တဖၣ်လၢကညီဒီကလုာ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

ပပုၤကလုာ်ကညီဖိဒီးအဲာ်ကလုာ်ခိာ်န့ၢ်, သိာ်န့ၢ်ဒီးကမျါာ်ထံဖိကီာ်ဖိခဲလၢာ်သ့ာ်သ့ၤ,

တၢ်ခဲလၢာ်န့ၢ် အိာ်ဒီး အလုာ်အပူၤန့ၢ်လီၤ. မၤထူရၤတဖၣ် အတၢ်ဟ့ာ်လီၤအသး, တၢ်ဂံၢ်သ့ာ် ဂံၢ်စီၤ, တၢ်တူၢ်ဆါခိာ်ဆါသး ဒီးတၢ်ဆိာ်ထွဲမၤစၢၤ ပပုၤကလုာ်အတၢ်ဂဲၤလိာ်န့ၢ် မ့ၢ်တၢ်ပုၤက့ၤ ပပုၤ ကလုာ် အတၢ်ထုာ်ဖျဲးအကျဲတဖၣ်လီၤ. ပမ့ၢ်အဲာ်ဒီးမၤန့ၢ် တၢ်တမံၤမံၤန့ၢ် ပကဘၣ်ဟ့ာ်တၢ်အပူၤလၢ ကၢကီာ်ဒီးတၢ်လၢ ပလိာ်ဘၣ်အိၤန့ၢ်လီၤ. အယိ, တဂီၤအံၤ ပအိာ်ဒီးတၢ်ဟံာ်ကဖၢလၢပသး လၢပအိာ် ဒီး မၤထူရၤတဖၣ် လၢတီဒီး အတၢ်နာ်, အတၢ်မုာ်လၢ ဒီး တီဒီးပပုၤကလုာ်အထံရှုၢ်ကီာ်သး တၢ်ပညိာ် ကွၢ်စိဒီးအိာ်ဆါထၢာ်ဝဲဂၢ်ဂၢ်ကျါၤကျါၤလၢပပုၤကလုာ်အတၢ်ဂဲၤလိာ်အပူၤတုၤအသံတစုန့ၢ်လီၤ.

ဒ်သိးဒီး ပပုၤကလုာ် အတၢ်မိာ်န့ၢ်သးလီၤ ဒီးထံရှုၢ်ကီာ်သး တၢ်ပညိာ်ကွၢ်စိတဖၣ် ကလၢထီာ်ပဲၤ ထီာ်ဝဲအဂီၢ် ပပုၤကလုာ် ခိာ်န့ၢ်တဖၣ် လၢအစီၤဒေဝဲန့ၢ် ဂဲၤလိာ်တ့ၢ်ဝဲ လၢကျဲအါဘိန့ၢ်လီၤ. ခိဖျိလၢ တၢ်တသ့တဘၣ်ဒီးလၢတၢ်ဒီတဒါလီၤက့ၤပပုၤကလုာ်အသးသမူ, အဟံာ်အယိဒီးအတၢ်စုလီာ်ခိာ်ခိာ် အဂီၢ် ပဘၣ်န့ၢ်လီၤတ့ၢ်လံၤလၢ စုကဝဲၤ တၢ်ဒုးပၢ်ဆါတၢ်အကျဲန့ၢ်လီၤ. ဒ်န့ၢ်အသိး, လၢတၢ်ထံာ်လိာ် ကျဲဘၣ်သကိးထံရှုၢ်ကီာ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီာ်အဂီၢ်ပခိာ်ပနၢ်လၢညါတဖၣ်မၤတ့ၢ်ဝဲထံရှုၢ်ကီာ်သးတၢ်ထံာ်လိာ် စံးကတိၤသကိး တစီၤဘၣ်တစီၤ ဒီးတုၤလီၤလၢပစီၤပဆါကတီၢ်အံၤန့ၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်, စးထီာ်ဖဲ ၂၀၂၁, လါဖုၤတြျုၤအါရံာ် (၁)သီန့ၢ် သးကီာ်ကး ဟံးန့ၢ်ဆူက့ၤထံကီာ်တၢ်စိကမိၤအယိထံရှုၢ် ကီာ်သး တၢ်ယၣ်ကဒါက့ၤဆူလီာ်ခဲဒီးတၢ်မၤသံမၤဝီ ဒီးတၢ်မၤဆူာ်မၤစိး ကမျါာ်ထံဖိကီာ်ဖိတဖၣ် အိာ်ထီာ်ကဒါက့ၤဝဲ ဒ်လၢညါအသိး တုၤလီၤလၢ ခူဒိာ်ခိာ်ဒိာ်အပူၤဒေဝဲလဲာ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဖိာ်တၢ်စါ

ဒီးတၢ်မၤသံမၤဝီတဖၣ် တုၤဆၢကတီၢ်အံၤဒၣ်လဲၣ်န့ၣ် အမၢ်တကတၢ်ဝဲဒံးဘၣ်. ထံၣ်ဂၢၢ်သးတၢ်သး အိၣ် (Political Will) မ့ၢ်တအိၣ်ဝဲ လၢတၢ်သးအိၣ်ထံၣ်လိာ်တဲသကိး ထံၣ်ဂၢၢ်သးတၢ်ဂ့ၢ်ကီတဖၣ်န့ၣ် ပဟံၣ်ဂံၢ်ဟံၣ်ဘၢ ထံၣ်ဂၢၢ်သးတၢ်ထံၣ်လိာ်တဲသကိး တသ့အါလၢကဲၣ်ဆိးဘၣ်. အိၣ်ဒၣ်ထဲတမံၤဒီၤ လၢပကဘၣ်အိးထီၣ်ယၢ် ထံၣ်ဂၢၢ်သး တၢ်ထံၣ်လိာ်တဲသကိးအကျဲ ဒီးလၢအဂၤတကပၤန့ၣ် ဒီတဒၢလီၤက့ၤပပုၤကလုာ် ဒီးကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်အသးသမူ, အလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးဒီး အတၢ်စု လီၢ်ခိၣ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. တကတီၢ်ယီၤ ယအဲၣ်ဒီးဒုးသ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် ပပုၤကလုာ်တဖၣ်လၢ ဒ်ပဟံၣ်ဒိၣ်ဟံၣ်ကဲ ကီၢ်ခိၣ် စီၤဘးအူက့ၢ် တၢ်ကတီၢ် ကျဲသနူ (၄)ထံၣ်အသိး ကလၢထီၣ်ပုၤထီၣ်အဂီၢ် မံၤပကဂုၢ်ကျဲးစး သကိးအိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.

လၢပပုၤကလုာ် အတၢ်ဂဲၤလိာ်ဒီတကတီၢ်န့ၣ် ပပုၤကလုာ် အခိၣ်အနၢ် လၢညါတဖၣ် အိၣ်ဝဲဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ကီ လၢတၢ်ချၢ ဒီးလၢအဒ့ၤပူၤဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကီတၢ်ခဲအိၣ်ဒီးပုၤလၢတၢ်ဟဲဒီလီၤဖးပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ကီတၢ်ခဲအိၣ်ဒီးပုၤ လၢတၢ်ဟဲမၤလီၤစၢ် ပတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၢ ဒီးပတၢ်ယူတၢ်ဖိး လၢကျဲအါဘိန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်ကီဒ်သိးအံၤတဖၣ် အိၣ်ဒီးပုၤ တုၤမ့ၢ်မဆါတနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ. ပပုၤကလုာ် ဒီးပပုၤမၤသကိးတၢ် တဖၣ် အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ဂံၢ်စၢ် လၢထံၣ်ဂၢၢ်သးတၢ်သ့ၣ်ညါ, လၢတၢ်ဟ့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ညါနၢ်ပၢၢ်, လၢကျိာ်စု ဒီးလၢတၢ်သ့တၢ်ဘၣ်အါမံၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်တဖၣ်အံၤ မၤဘၣ်ဒီ ပတၢ်နၢ်န့ၣ်လိာ်သး, တၢ်နၢ်န့ၣ်လီၤသး, တၢ်ယူတၢ်ဖိးဒီးတၢ်မၤသကိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဒ်န့ၣ်အသိး, လၢအဂၤတကပၤန့ၣ် ပအိၣ်ဒီးခိၣ်နၢ်, သိၣ်န့ၣ် ဒီးကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိ မၤထူရၤတဖၣ် လၢဂဲၤလိာ်သကိးတၢ်ဒီးပုၤ တုၤဟ့ၣ်လီၤတ့ၢ်ဝဲ အသ့ၣ်အထံ ဒီးအသးသမူန့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်ဒီး ခိၣ်နၢ်, သိၣ်န့ၣ် ဒီးကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိ လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ ဒီးလၢအိၣ်သလုာ်လီၤအသး လၢထံချၢကီၢ်ချၢတဖၣ် လၢတီဒီး အပုၤကလုာ်, တီဒီးအတၢ်နၢ် ဒီးတီဒီးအပုၤကလုာ် အတၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိန့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်ဒီး ခိၣ်နၢ်, သိၣ်န့ၣ်ဒီးကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်လၢဂဲၤလိာ်သကိးတၢ်ဒီးပုၤလၢတၢ်ကီတၢ်ခဲ, လၢတၢ်ပံးတၢ်စ့ၤ ဒီးလၢတၢ်နးတၢ်ဖိာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. အဲၣ်ကလုာ် ခိၣ်နၢ်, သိၣ်န့ၣ် ဒီးကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိ လၢထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤ ဒီးလၢထံချၢကီၢ်ချၢခဲလၢာ် လၢအိၣ်ဆၢထၢၣ်ဝဲ လၢအတၢ်နၢ်, တၢ်မုၢ်လၢ ဒီးပုၤကလုာ် တၢ်ဂဲၤလိာ်အဂီၢ် ဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤတဖၣ်န့ၣ် မ့ၢ်ပတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၢ အနီၢ်အသး, ဒီးမ့ၢ်အဲၣ်ကလုာ်တဖၣ် လၢကအိၣ်မူ မၤလၢပုၤက့ၤဝဲမၤထူရၤတဖၣ်အတၢ်နၢ်ဒီးအတၢ်မုၢ်လၢန့ၣ်လီၤ.

ပပုၤကလုာ်ကညီဖိဒီးအဲၣ်ကလုာ်ခိၣ်နၢ်, သိၣ်န့ၣ်ဒီးကမ့ၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိခဲလၢာ်သ့ၣ်သ့ၣ်,

ပမ့ၢ်ပုၤကလုာ် တကလုာ် လၢအိၣ်ဒီး ကလုာ်တၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤ, ထူသနူ, လုာ်လၢ ဒီး လံာ်လံာ် တၢ်ဆဲးတၢ်လၢတဖၣ်လီၤ. ကယဲာ်တၢ်လၢကဟဲဒီး မၤလီၤမၢ်ကွၢ် ပတၢ်စံၣ်စီၤတဲစီၤ, ထူသနူ, လုာ်လၢ ဒီးပပုၤကလုာ် အက့ၢ်အဂီၢ်ခဲလၢာ်န့ၣ် ပအိၣ်ဒီး ပမူပဒါကိးဂၤဒဲး လၢပကဘၣ် တြီဆၢဒီတဒၢအိၣ်န့ၣ် လီၤ. ကယဲာ်တၢ်လၢ ကဟဲမၤဟးဂီၤ ပပုၤကလုာ် အစုလီၢ်ခိၣ်ခိၣ် ဒီး အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ခဲလၢာ်န့ၣ် ပကဘၣ်ဂဲၤဆၢထၢၣ် တြီဆၢဒီတဒၢအိၣ်န့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်ဒီး တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢ် အလၢအပုၤ လၢပကတြီဆၢ ဒီတဒၢပပုၤကလုာ် အသးသမူ ဒီးအလီၢ်အိၣ်လီၢ်ဆိးန့ၣ်လီၤ. မံၤပပုၤကလုာ် ကညီဖိခဲလၢာ် ပကဂဲၤ ဆၢထၢၣ်သကိး ယူယူဒီးန့ၣ် ဒီးဂဲၤလိာ်မၤလၢပုၤသကိး ပပုၤကလုာ် အထံၣ်ဂၢၢ်သး တၢ်မုၢ်လၢကွၢ်စိ ဒီးမၤထူရၤတဖၣ် အတၢ်နၢ်တၢ်မုၢ်လၢတဖၣ် လၢတၢ်သးတဖျၢၣ်ယီၤ ဒီးလၢတၢ်ယူတၢ်ဖိးပုၤ တုၤပတၢ် မၤနၢၤတစုန့ၣ်တက့ၢ်.

**သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဒိၣ်စိစီၤမူတူစုဖိ
ကရၢခိၣ်
ခ့ၣ်အဲၣ်ယုာ်-ကညီဖိကလုာ်စၢ်ဖိကရၢ,**